

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**MÍSTNÍ AKČNÍ PLÁN ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ IV
VE SO ORP DOMAŽLICE
A VE SO ORP HORŠOVSKÝ TÝN
REGISTRAČNÍ ČÍSLO PROJEKTU:
CZ.02.02.XX/00/23_017/0008143**

**Pracovní skupina pro podporu moderních
didaktických forem vedoucích k rozvoji
klíčových kompetencí**

**23. 9. 2025
Domažlice**

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INFORMACE K PROJEKTU MAP V

- **Cílem projektu** je podpora společného plánování, komunikace a spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů vzdělávání v ORP Domažlice a Horšovský Týn, která umožní řešení místně specifických problémů a potřeb.

- Datum realizace: **1. 1. 2026 – 31. 12. 2027**
- Realizátor projektu: **MAS Český les, z. s.**
- Území: **SO ORP Domažlice a SO ORP Horšovský Týn**

INFORMACE K PROJEKTU MAP V

○ Klíčové aktivity projektu:

- **Řízení projektu** = projektový tým
- **Opatření pro usnadnění přechodu dětí a žáků mezi MŠ a ZŠ a mezi 1. a 2. stupněm ZŠ:**
 - Téma č. 1: Přechod mezi MŠ a ZŠ
 - Setkání pedagogů MŠ a ZŠ (1. st.) s cílem vzájemné komunikace ohledně očekávání přechodu, požadavků ZŠ a připravenosti dětí
 - Návštěvy pedagogů ZŠ spádových MŠ s cílem seznámení dětí a budoucího učitele a minimalizace případných problémů s tím spojených
 - Adaptační plán přechodu dětí z MŠ na ZŠ určen učitelům MŠ a rodičům
 - Školení pro pedagogy 1. st. ZŠ a rodiče na téma práce s dětmi se zrušenými odklady školní docházky nebo dětmi se SVP
 - Téma č. 2 – Přechod mezi ročníky a stupni ZŠ
 - Setkání pedagogů ZŠ s cílem vzájemné podpory v rámci přechodů mezi školami, nebo v rámci jedné školy
 - Podporu adaptačního procesu žáků v novém prostředí
 - Adaptační plán přechodu žáků mezi stupni ZŠ určen učitelům ZŠ a rodičům
 - WS pro pedagogy ZŠ zaměřený na práci s adaptací na změnu prostředí, práci s emocemi

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INFORMACE K PROJEKTU MAP V

○ Klíčové aktivity projektu:

- **Implementace akčních plánů** – vybraná opatření z Akčních plánů na školní rok 2025/2026, 2026/2027 a 2027/2028
 - Rozvíjet didaktické kompetence pedagogů a jejich vzájemnou spolupráci organizací vzdělávacích akcí či výměn zkušeností
 - Pořádat pravidelná setkání pedagogů a rodičů se specializovanými organizacemi a službami
 - Zmapovat didaktické podklady a materiály s regionální tematikou
 - Pravidelně informovat ředitele a zřizovatele škol o možnostech získání dotací na rekonstrukce budov či pořízení vybavení
 - Zorganizovat setkání zřizovatelů, zástupců škol a školských zařízení za účelem výměny informací a podpory zejména ve finanční oblasti

Spolufinancováno
Evropskou unií

INFORMACE K PROJEKTU MAP V

○ Klíčové aktivity projektu:

• **Podpora v oblasti stravování ve školách**

- Workshopy, semináře, setkání k aplikaci nejnovějších poznatků a doporučení z oblasti školního stravování, výměně dobré praxe, vzdělávání v legislativních novinkách apod.
- Informační materiály zaměřené na nové tipy a návody, jak školní stravování posunout na vyšší úroveň se zohlednění nejnovějších poznatků o výživě, dostupnosti různých druhů regionálních potravin na trhu.
- Hodnocení školních jídelen s cílem zlepšení atraktivity stravování, posílení vztahu mezi jídelnou a strážníky, omezit plýtvání jídlem, apod.

Řídící výbor, pracovní skupiny, aktualizace dokumentace MAP

Spolufinancováno
Evropskou unií

NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

○ Účinnost od 1. září 2025:

- *Školská právnická osoba*
- *Zřizovatelské kompetence dalších ministerstev a organizačních složek státu*
- *Výchovná opatření, podmíněné vyloučení a vyloučení*
- *Zveřejňování způsobem umožňujícím dálkový přístup*
- *Vzdělávání dětí/žáků s OMJ*
- *Zrušení povinné pětileté praxe*
- *Požadavky na jazykovou úroveň pedagogických pracovníků*
- *Odkladová novela školského zákona:*
 - změna podmínek pro povolení odkladu povinné školní docházky,
 - začátek povinné školní docházky lze odložit pouze jednou,
 - konání zápisu k předškolnímu vzdělávání nově v období od 15. března do 15. dubna,
 - konání zápisu k povinné školní docházce nově v období od 15. ledna do 15. února,
 - povinnost vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu v mateřské škole nebo přípravné třídě v případě odkladu povinné školní docházky.

Spolufinancováno
Evropskou unií

NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

○ Účinnost od 1. září 2025:

- *Novela vyhlášky č. 107/2005 sb., o školním stravování:*
 - aktualizace spotřebního koše, podle kterého má škola povinnost připravovat školní stravování, s možností přechodného ročního období pro tuto změnu,
 - umožnění konzumace vlastního jídla strávníkem v prostorách provozovny provozovatele stravovacích služeb,
 - úprava věkových kategorií strávníků a doplnění o kategorii 2leté děti.
- *Revize kurikula Rámcového programu pro předškolní vzdělávání:*
 - termíny dobrovolného zavádění nového kurikula od školního roku 2025/2026,
 - povinné zavedení revidovaného RVP pro všechny školy od školního roku 2026/2027.
- *Revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání:*
 - dobrovolné zavádění nového kurikula od školního roku 2025/2026,
 - pilotáž modelových ŠVP ve školním roce 2025/2026,
 - povinné zavedení ŠVP zpracovaného podle revidovaného RVP pro všechny školy od školního roku 2027/2028 alespoň v 1. a 6. ročníku,
 - kompletní zavedení ŠVP zpracovaného podle revidovaného RVP ve všech ročnících ZV od školního roku 2029/2030.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

METODICKÉ POMŮCKY

- Regionální identita:
 - Chodsko pro MŠ
 - Copá je to Chodsko – pro 1. stupeň ZŠ
 - Tipy na školní výlety
- Čtenářská pre/gramotnost:
 - Chodsko pro ZŠ – 1. a 2. třída
 - Příroda kolem nás – MŠ
- Polytechnika:
 - Metodika poly pro MŠ
 - Metodika poly pro ZŠ

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

CHODSKO PRO MŠ

- Určena pro MŠ s cílem rozvíjet u dětí znalost regionu Chodsko
- Kapitoly: Objevujeme Chodsko na mapě; chodské dobroty; řemesla a povolání; masopust a oslavy jara; hudba, co nás rozveselí; chodský pes.

AŤ JE LÉTO NEBO ZIMA,
NA CHODSKU JE
VŽDYCKY PRIMA
METODIKA PRO MATEŘSKÉ ŠKOLY

4. MASOPUST A OSLAVY JARA

Nejvyhlášenější několikadenní masopust na Chodsku můžeme zažít v Postřekově, kde má masopustní veselí dlouholetou tradici. Masopustní slavnosti v Postřekově jsou zahájeny „SEZPÍVANOU“, která se koná v pátek a je určena mladým a svobodným, kteří se chystají v neděli zúčastnit „KYTIČKOVÉHO PRŮVODU“. Během „SEZPÍVANÉ“ se zpívají chodské písně za doprovodu dudácké hudby. V sobotu se koná Maškarní bál, v neděli následuje již zmíněný „KYTIČKOVÝ PRŮVOD“ a po něm „KYTIČKOVÁ ZÁBAVA“. Průvodu se mohou účastnit pouze mladí a svobodní hoši a dívky. Cestou obcí se zpívají chodské písničky a tančí se Chodská kolečka. Po příchodu na sál si mladý pár spolu zatančí a po prvním tanci přihnou dívky hochům na klop kytičku, proto se zábavě říká „kytičková“. V pondělí se koná tzv. „BABSKÝ BÁL“, kam chodí mladí, ale i starší. Celé masopustní veselí vrcholí v úterý „MASOPUSTNÍM PRŮVODEM“, který končí na fotbalovém hřišti, kde se čte masopustní řeč, která shrnuje všechny události uplynulého roku. Nastává skoncování s postavou Masopusta, který je oběšen. Večer probíhá „TRUCHLENÍ POZŮSTALÝCH“, které končí přesně o půlnoci, kdy začíná 40denní půst končící Velikonocemi.

ČINNOSTI S DĚTI

Učíme se o masopustním průvodu?

Pomůcky: video (odkaz viz Videá k tématu) nebo fotografie z masopustního průvodu

Povídáme si s dětmi o masopustním průvodu, jak vypadá, jaké masky v něm chodívaly. Děti říkají, zda se již zúčastnily masopustního průvodu a jakou masku si oblékly.

Mezi tradiční masky patří:

medvěd – říkalo se, že kdo si s ním v masopustním průvodu zatančil, tomu se narodilo miminko (zajišťoval plodnost)

kobyla – za jednu kobylu bývali převlečení dva lidé – první nesl koňskou hlavu, druhý představoval zadní část koňského těla a držel se toho prvního za ramena

laufr neboli strakatý – býval to takový šašek, měl na sobě obleček ušitý z velkého množství pestrobarevných záplat a na hlavě vysokou čepici

bába s nůši – většinou se za ní převlékal muž

pekař – nosil si s sebou mouku a sypal ji na přihlížející lidi, někdy si dokonce vozil pojiždnu pekárnu, ve které pekl dobroty

čáp – znázorňoval nový život a příchod miminek

ženich s nevěstou – nevěstu ve svatebních šatech často představoval urostlý muž a za ženicha v typickém obleku se převlékala většinou drobná žena

Spolufinancováno
Evropskou unií

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

TIPY NA ŠKOLNÍ VÝLETY

- Určena pro ZŠ s cílem seznámit žáky s regionem vhodným školním výletem
- Listy: Běla n. Radbuzou, Kdyně, Poběžovice, Klenčí p. Čerchovem, Toulky v okolí Babylonu, výlet za J. S. Kozinou.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VÝLET ZA JANEM SLADKÝM KOZINOU

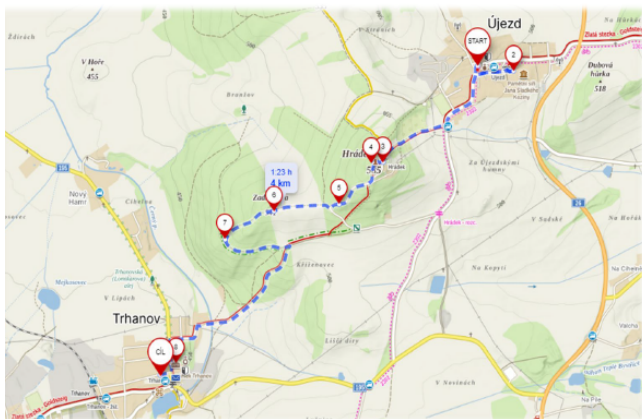
- Start: Autobusová zastávka v Újezdě.
- Vydáme se na Kozinův statek, kde se nachází Pamětní síň Jana Sladkého Koziny s expozicí zaměřující se na chodské rebelle a na život Chodů (hospodářské nástroje, chodské kroje, obyčej a zvyky). Otevřeno je v období od 15. 5. do 15. 9., denně v době 9.00 – 16.00 hod., v pondělí je zavřeno.
- Dále přijdeme asi 1 km po červené značené trase směrem na Hřídok, kolem fotbalového hřiště a po louce do kopce.
- Na vrcholku Hřídoku uvidíme sochu Jana Sladkého Koziny, místního rodáka a představitel chodské rebelie. Pomník byl postaven v roce 1895 při dvoustétišletí výročí jeho poprav. Na Hřídoku se také nachází největší psi socha v České republice – Chodský pes. Socha byla dokončena v roce 2011, je dutá a lze se dostat dovnitř.
- Z Hřídoku pokračujeme přes pahovité a kopce po silnici směrem na Tihnov. V zastávce se vydáme doprava, kde je směrůvce čehle odcházející na pomník amerického letce.
- Pokračujeme přes Zadní horu dalších cca 350 m.
- Děrazíme k pomníku. Vírpi Paul Kirkham zde zahynul 30. dubna 1945, kdy se po palbě Němců s letadlem zřítíl k zemi. Byl posledním americkým letcem, který při plnění svého úkolu zahynul nad Evropou.
- Od pomníku letce pokračujeme dále po Naměstí střeze letecké stopy 2. sv. války na rozcestí, kde se vydáme doprava. Zde se napojíme na Zlatou stezku pokračující až do Tihnova. Kolem zemědělské zahrady s dělným hřbitovem dojdeme k sílnku. Zámeček v Tihnově nepochl postavil Wolf Maximilian Luningens (zvaný Lemmink) v letech 1676 – 1677. V roce 1810 zámek po požáru nepochl opravil a znovu rozšířil rakouský státní kancléř a ministr zahraničí Jan Filip Stadion. V současné době zámek slouží jako ubytovací zařízení pro větší skupiny (skupiny dětí, školy v přírodě, tábory, apod.).
- Cíl: Autobusová zastávka Tihnov. Lze dojít i na vlakovou stanici Tihnov vzdálenou cca 500 m.

Celková délka trasy: 4 km

MAPA Český úst. a. s.
IČ: 26578773
Web: mapamacesky.cz

E-mail: mapamacesky@seznam.cz
IČ: 344 01 Úst. st. 358
Kancelář: Chodské náměstí 75, 344 01 Domažlice

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VÝLET DO KLENČI POD ČERCHOVEM – PO STOPÁCH JINDŘICHA ŠIMONA BAARA

- Start: Vlaková/zastávka stanice Klenčí pod Čerchovem.
- Od vlakové zastávky se vydáme po zelené značené trase směrem na náměstí. Po 500 m. po pravé straně u odbočky na Postřekov stojí dům č. p. 107. V tomto domě se narodil Jan Baara (Hanyška Křivánek), matka spisovatele Jindřicha Šimona Baara.
- Přijedeme silnicí a stojíme před budovou č. p. 4, která v minulosti sloužila jako poutňová stanice. Klenčí leželo na důležité obchodní cestě vedoucí z Prahy přes Plzeň, Waidmünchen, dále do Ráma (Regensburg). Nyní se v budově nachází Turistické informační centrum a Dům přírody Českého lesa. Otevřeno je od dubna do října každý den v době od 9.00 – 17.00 hod. máme pondělí, a od listopadu do března od úterý do pátku od 10.00 – 16.00 hod. Dům přírody Českého lesa nabízí zajímavou expozici. Po domě je možnost opalovat u krbu.
- Dále se vydáme směrem na náměstí, kde je možnost se občerstvit v Chodské kavárně. Od kavárny pokračujeme do Muzea Jindřicha Šimona Baara. Otevřeno je od dubna do října každý den v době od 9.00 – 17.00 hod. máme pondělí, a od listopadu do března od úterý do pátku od 10.00 – 16.00 hod. Dům přírody Českého lesa nabízí zajímavou expozici. Po domě je možnost opalovat u krbu.
- Jako byt. Cíle expozice se vztahují k historii a antropologii Chodů a dle staré rodiny. Před muzeem stojí socha sv. Jana Nepomuckého. Můžeme si povímanout pamětní desky na budově Úřadu národního v p. 118, která připomíná, že se zde 7. 3. 1876 narodil knězbařba Jindřich Šimona Baara.
- Kolem ústřední zastávky dojdeme po schodech až ke kostelu sv. Martina, který je dominantou Klenčí. Tento barokní kostel z 18. století je kulturní památkou. V jeho hrobově je kromě členů rodu Sedláčků pohřben také "Lemmink" (Wolf Maximilian Luningens), matku otcovu Jana Sladkého Koziny v době chodské rebelie. Kostel sv. Martina má po více než 100 letech opět vstřebat 7. sv. války. Interier kostela lze navštívit po domě s místní farností. Vstupné se k hlavní silnici a naproti nám uvidíme dům č. p. 94. Pamětní deska na domě připomíná, že se zde 7. 2. 1869 narodil Jindřich Šimona Baara.
- Cílem je zelená značená turistická trasa při hlavní silnici dojdeme k koupališti U Polánky, před kterým se nachází pomník Jana Baara.
- Dále pokračujeme směrem do kopce při silnici a po 100 m. zahájíme dolů.
- Za dalších 90 m. uvidíme Pomník s kritickým připomínajícího povstání, který v roce 1881 připravil o střechu nad hlavou téměř 500 obyvatel.
- Když stojíme před pomníkem, vydáme se dolů, po 70 m. směrem z kopce do slepé ulice a po dalších 60 m. na křižovatce zahájíme dopravu a pokračujeme rovně kolem mateřské školy.
- Dále pokračujeme z kopce k křižovatce, a poté doprava katanovce, aleji směrem k mateřské křižovatce. Zde jsou mimo jiné pohřbeni Jindřich Šimona Baara, Jindřich Jindřich a Jan Věra. Zajímavostí je, že na zahrádce J. Š. Baara není uvedeno jeho jméno, ale pouze věk, který začíná slovem: Chrást! Od roku 2022 jsou brány křižovatky zdobeny mozaikami z dílny paní Jany a Miloše Průdkových z Klenčí pod Čerchovem.
- Vstupné se opět na rozcestí a přijdeme 700 m. směrem z kopce k dětskému hřišti.
- Pod dělným hřbitovem projdeme kolem garáž, klanovny a ZUŠ. Na rozcestí se vydáme doprava až k domu č. p. 274, kde paní Jana Průdková vyrábí a prodává chodské keramiky. Jde o firma vznikla v roce 1993 a zaměřuje se na výrobu keramiky a výrobků vlastní originální styl a velkým výběr, přičemž chodskou ústřednou a dekorativní keramikou. V provozovně v Klenčí organizují také ukázkový výrob.
- Nakonec projdeme směrem k náměstí a zastavíme se u vlakové zastávky Klenčí pod Čerchovem.
- Zastávka vlaková výlet. Možnost vyjet autobusem případně dojet pěšky po Baarově steze na Výhledy k pomníku zametáka J. Š. Baara.

Celková délka trasy: 3,5 km

CHODSKO PRO ZŠ

- Určena pro ZŠ s cílem podpory čtenářské gramotnosti u žáků a znalost regionu Chodsko
- Kapitoly: Objevujeme Chodsko na mapě; chodské dobroty; řemesla a povolání; masopust a oslavy jara; tradiční kroje.

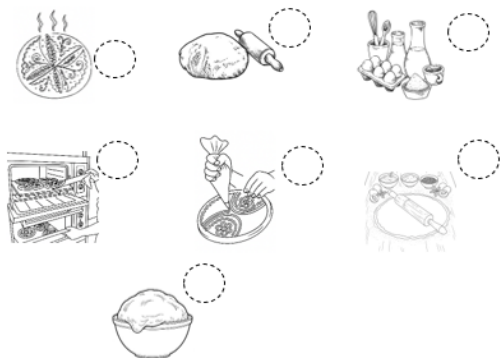
► Postup přípravy chodského koláče

K upečení chodského koláče budeme potřebovat: mléko, mouku, vajíčka, droždí, máslo, sůl, citron, rum, smetanu, tvaroh, mák, povidla, rozinky a mandle.

Nejprve si z připravených surovin vypracujeme těsto. Těsto necháme vykynout. Po vykynutí si vytvoříme bochánky. Následně je válečkem roztváříme do kulatého tvaru. Okraje potřeme vajíčkem. Na řadu přichází zdobení koláče. Chodské koláče se zdobí tvarohem, mákem a povidly. Když je koláč nazdobený, vložíme ho do trouby, kde ho pečeme 20 minut na 180°C. Hotové ještě horké koláče poléváme smetanou a cukrujeme.

SAMOSTATNÉ ÚKOLY PRO ŽÁKY

Očíslej od 1 do 7 obrázky tak, jak jdou za sebou při přípravě chodského koláče.

► Jak Honzik pomáhal s jablčným štrúdlm

Honzik měl rád sladké dobroty.

Nejvíce mu chutnal jablčný štrúdl, který maminka pekla o víkendech.

Co myslíš, že Honzik udělá, když bude mít chuť na štrúdl?

Jednoho dne se Honzik zeptal:

„Maminko, upečes dnes štrúdl?“

Maminka odpověděla:

„Ráda, ale potřebuji s tím pomoc. Pomůžeš mi?“

Honzik přikývl a pustili se s maminkou do práce.

Společně oloupali jablka, nastrouhali je a smíchali s cukrem a skořicí.

Maminka připravila těsto a Honzik pomáhal těsto roztválet.

Poté na něj rozprostřeli jablčnou náplň a opatrně zabalili.

Dali ho na plech a strčili do trouby.

Když byl štrúdl upečený, maminka řekla:

„Díky tvé pomoci se nám štrúdl opravdu povedl.“

Co znamená, že se štrúdl povedl?

Honzik ochutnal a usmál se:

„Je výborný! A mám z něj ještě větší radost, protože jsem ho pomáhal připravit.“

Otázky k textu:

- Co měl Honzik rád? (sladké dobroty, jablčný štrúdl)
- Co dala maminka s Honzikiem do jablčného štrúdlu? (jablka, cukr, skořici)
- Z čeho měl Honzik radost? (pomáhal mamince upéct štrúdl)

Vyber a zakroužkuj, který z obrázků odpovídá příběhu.

► Výlet k babičce

JEDNOU ŠEL KUBA S MAMINKOU NA HYSTU K BABIČCE.

BABIČKA MĚLA RADOST, ŽE PŘIŠLI A POZVALA JE DOVNITŘ.

„POJĎTE DÁL, MÁM PRO VÁS K OBĚDU VOŠOUCHY!“ USMÁLA SE.

KUBA SI SEDL KE STOLU A OCHUTNAL.

„MŇAM! TY JSOU NEJLEPŠÍ NA SVĚTĚ!“ POCHVÁLIL BABIČKU.

„TY JSI ALE HODNÝ KLUK,“ ŘEKLA BABIČKA A POHLADILA VNUKA PO VLASECH.

PO OBĚDĚ KUBA BABIČCE POMÁHAL SE DŘÍVÍM. VOZIL JE S KOLMAHOU.

„TY JSI DNES MOC PRACOVITÝ, MÁM Z TEBE RADOST!“ USMÁLA SE BABIČKA.

KUBA SE USMÁL TAKY. MĚL BABIČKU MOC RÁD.

AKTIVITY VYCHÁZEJÍCÍ Z PŘÍBĚHU

ZVLÁDNEME NAHRADIT SLOVA?

Popis činnosti: V textu jsou některá slova napsaná v chodském nářečí (jsou zvýrazněna tučně). Úkolem žáků je tato slova nahradit slovy spisovné češtiny.

HODNÝ

NÁVŠTĚVU

BRAMBORÁKY

KOLEČKEM

PRACOVITÝ

VÝLET K BABIČCE

JEDNOU ŠEL KUBA S MAMINKOU NA _____ K BABIČCE.

BABIČKA MĚLA RADOST, ŽE PŘIŠLI A POZVALA JE DOVNITŘ.

„POJĎTE DÁL, MÁM PRO VÁS K OBĚDU _____!“ USMÁLA SE.

KUBA SI SEDL KE STOLU A OCHUTNAL.

„MŇAM! TY JSOU NEJLEPŠÍ NA SVĚTĚ!“ POCHVÁLIL BABIČKU.

„TY JSI ALE _____ KLUK,“ ŘEKLA BABIČKA A POHLADILA VNUKA

PO VLASECH.

PO OBĚDĚ KUBA BABIČCE POMÁHAL SE DŘÍVÍM. VOZIL JE S _____.

„TY JSI DNES MOC _____, MÁM Z TEBE RADOST!“ USMÁLA

SE BABIČKA. KUBA SE USMÁL TAKY. MĚL BABIČKU MOC RÁD.

METODIKA PŘÍRODA KOLEM NÁS

- Určena pro MŠ na podporu čtenářské pregramotnosti
- Kapitoly dle mezinárodních / světových dní – den vody, den stromů, den včel, den ptactva, den hospodářských zvířat.

1. kapitola: Stromy – kouzlo přírody

20. října – Světový den stromů

ÚVODNÍ ODBORNÝ TEXT PRO PEDAGOGY

Stromy jsou jedny z největších a nejdůležitějších rostlin na Zemi. Mají pevný kmen, větve a listy nebo jehličí. Díky svým kořenům čerpají vodu a živiny z půdy a přes listy dýchají a vytvářejí kyslík, který potřebujeme k životu. Stromy se dělí na listnaté a jehličnaté. Listnaté stromy, jako je dub nebo lipa, mají široké listy, které na podzim opadávají. Jehličnaté stromy, například smrk nebo borovice, mají úzké jehličky a zůstávají zelené i v zimě. Stromy rostou velmi dlouho – některé mohou žít i stovky let. Poskytují domov mnoha živočichům, například ptákům, veverkám nebo hmyzu. Také nám dávají dřevo, které využíváme na stavbu domů nebo výrobu nábytku. Každý strom má své jedinečné znaky – jiný tvar koruny, kůru i plody. Například kaštan dává lesklé hnědé plody, zatímco jablko nám nabízí sladká jablka. Stromy jsou důležitě pro celou planetu. Při svém růstu pohlcují škodlivý oxid uhličitý a místo něj uvolňují kyslík. Tím pomáhají zpomalovat oteplování Země. V létě stíní a ochlazuje okolí, v zimě zase chrání před větrem. Z jejich listů a jehličí se odpařuje voda, díky čemuž se zvyšuje vlhkost vzduchu a lépe se dýchá. Kořeny stromů drží půdu pohromadě a brání jejímu splavování při deštích. Pokud je v krajině dostatek stromů, lépe se tam drží voda a nehrozí tolik sucho. Každý druh stromu přitahuje jiné živočichy, takže čím více různých stromů, tím více života kolem. Některé stromy jsou známé i pro své léčivé účinky – například květy lípy se využívají při nachlazení. Stromy mají pro člověka nejen praktický, ale i kulturní význam – často se objevují v pohádkách, lidových příbězích i symbolech. Péče o stromy je součástí ochrany přírody a udržování zdravého životního prostředí. Jsou důležitou součástí přírody, o kterou se musíme starat. Když zasadíme strom, pomáháme nejen sobě, ale i budoucím generacím.

ČINNOST PŘED ČTENÍM – ÚVODNÍ MOTIVACE

STROMOVÁ ČERNÁ OVCE

Pomůcky: krabičky/balíčky na uložení předmětů, listy, větvičky, kůra, plody stromů, apod.

Popis činnosti: Připravíme 2–3 krabičky, z nichž každá obsahuje 4 předměty. Vždy 3 z nich souvisí s tématem stromy (např. kůra, list, větev), ale 1 věc, je úplně jiná – černá ovce. Děti pracují ve skupinkách (ideálně po 3–4 dětech). Jejich úkolem je společně rozhodnout, co tam nepatří a proč. Poté si s dětmi sedneme do kruhu a vhodnými otázkami se je snažíme přivést na to, o čem si budeme celý týden povídat. „Když byl ve všech krabičkách list, o čem se budeme asi učit? Napoví ti tahle větvička, která tam také byla?“

PŘÍBĚH

Dobrodružství veverky Lízinky a tajemství stromů

V hlubokém lese žila malá zvědavá veverka Lízinka. Celé dny skákala z větve na větev a hledala ořechy. Jednoho dne však uslyšela podivně šeptání. Opatrně se zastavila a nastroila ouška. „Kdo to mluví?“ zamumlala a rozhlédla se. „To my, stromy,“ ozval se hluboký hlas starého dubu Dubáčka. „Šeptáme si s větrem a povídáme si o lese.“ Jejich listy šustily jako papír. Lízinka se rozhlédla po svých velkých sousedech. Dubáček měl kůru vrásčitou jako dědečkova dlaň. Vedle Dubáčka stála štíhlá břiza Běla, vysoký smrk Šimánek a rozložitý kaštan Kaštanek.

„To je zvláštní! A o čem si povídáte?“ ptala se Lízinka. „O tom, jak chráníme les,“ řekl Dubáček. „Třeba já dávám žaludy, ze kterých vyrostou nové duby. Smrk Šimánek čistí vzduch svým jehličím a břiza Běla pomáhá zadržovat vodu v půdě.“ „A já?“ ozval se Kaštanek. „Já dávám dětem kaštany na hraní!“ Lízinka se zasmála, ale pak jí do uší dolehl jiný zvuk – plác!

OTÁZKY PRO DĚTI

čtenářská strategie – předvídání

- Koho si myslíš, že veverka Lízinka slyšela plakat?
- Co se mu mohlo stát?

Opatrně seskočila na zem a zabláhla malého zajíčka Uhoška.

„Co se stalo, Uhoško?“ ptala se ho starostlivě. „Ztratil jsem se!“ flákal zajíček. „Nevím, kudy vede cesta zpátky k mojí noře.“ Lízinka pohladila Uhoška po oušku a rozhlédla se. „Neboj se, pomůžeme ti!“ řekla odhodlaně. „Stromy znají celý les, určitě budou vědět, kudy máš jít.“ Obrátila se k Dubáčkovi a ostatním stromům. „Moudré stromy, nevíte, kde bydlí zajíček Uhoška?“ Dubáček se lechce zachvěl ve větru. „Ano, víme. Jeho nora je tam, kde roste starý jasan. Ten strom je silný a drží pevně půdu kolem potoka, aby se neodplavila.“ „Ale kudy mám jít, abych se znovu neztratil?“ ptal se Uhoška. Břiza Běla zašuměla svými jemnými listy. „Dobře se podívej, jak vypadá můj bílý kmen. Já a mé sestřičky rosteme podél cestíček. Stačí nás sledovat a dovedeme tě správným směrem.“ Lízinka a Uhoška se vydali lesem. Uhoška si všiml břízy, které rostly podél cesty, a Lízinka mu pomáhala skákat přes kořeny, které pevně držely půdu, aby se cesty nepropadaly.

OTÁZKY PRO DĚTI

čtenářská strategie – předvídání

- Jak si myslíš, že příběh dopadne?
- Najde Uhoška svůj domov?

Když dorazili k jasanu, Uhoška radostně vyplákl. „Tady je moje nora! Děkuji vám všem!“ Lízinka se usmála a vyšplhala zpět na svou oblíbenou větev. Od té doby už věděla, že stromy nejsou jen tichými obyvateli lesa – jsou to jeho ochránci, kteří pomáhají všem, kdo v něm žijí.

AKTIVITY VYCHÁZEJÍCÍ Z PŘÍBĚHU

OTÁZKY PRO DĚTI

čtenářská strategie – vyjasňování

- Co si představíš pod tím, že „Dubáček měl kůru vrásčitou jako dědečkova dlaň“ /můžeme děti nechat osahat skutečnou kůru/
- Proč se v pohádce píše, že „listy stromů šustily jako papír“?

POSKLÁDEJ PŘÍBĚH

čtenářská strategie – dějová posloupnost

Pomůcky: 4 obrázkové kartičky znázorňující děj příběhu

Popis činnosti: Připravíme si kartičky znázorňující hlavní momenty příběhu. Rozdělíme děti do skupin po 3 až 4. Úkolem dětí je seřadit obrázky podle správného sledu událostí. Po seřazení mohou děti zkusit společně příběh přelýpnout podle obrázků.

OTÁZKY PRO DĚTI

čtenářská strategie – hledání souvislostí na základě zkušenosti

- Viděl/a jsi v lese anebo na zahradě stromy a kolem nich nějaká zvířátka? Co zvířátka dělala? Pomáhaly jim stromy? /Stromy jsou domovem ptákům, veverkám, hmyzu...; poskytují úkryt zvířátkům v lese; poskytují stín, potravu.../
- Viděl/a jsi někdy veverku? Co dělala?
- Slyšel/a jsi někdy šeptat stromy?

STROMOVÁ PROCHÁZKA

čtenářská strategie – hledání souvislostí na základě zkušenosti

Popis činnosti: Děti jdou na společnou vycházku do přírody, kde hledají stromy zmíněné v příběhu a povídají si o nich. Procházku můžeme oživit jednoduchou hánkou, kterou lze doplnit dramatiizací.

Do lesa dnes půjdeme, potíchočku budeme.
Rozhlédneme se do všech stran, stromy všechny kolem znám.
Borovice, smrk i jedle, šiška na mě spadla hnedle.
Shodila ji veverka, je to pěkná čiparka.

NAJDI SPRÁVNÝ OBRÁZEK

čtenářská strategie – porovnávání

Pomůcky: sada obrázků

Popis činnosti: Po přečtení příběhu rozmistíme po třídě jednoduché obrázky. Děti mají za úkol se na pokyn paní učitelky po třídě rozběhnout a každý najít jeden obrázek. Poté si sednou společně na koberec, každý postupně ukazuje svůj obrázek, řekne co na něm je a zkusí uhádnout, jestli se vztahuje k příběhu nebo ne. Ostatní děti ho případně opravují. Ideální je rozdávat obrázky například na magnetickou tabuli.

METODIKA POLYTECHNIKY PRO MŠ

- Určena pro MŠ s cílem rozvíjet u dětí polytechnické dovednosti formou pokusů
- Kapitoly: Environmentální oblast; Oblast věd a techniky; Lidské tělo

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

POLYTECHNICKÁ VÝCHOVA

Metodika pro mateřské školy

MAS Česká z.s. s.r.o.
IČ: 26679973
Web: mas.masestrelka.cz

E-mail: mas.masestrelka@gmail.cz
Škola: 348 01 Směd Štěstěna 393
Kontakt: Chrástská náměstí 75, 344 01 Domažlice

Český lid

1.5 TRÍDĚNÍ A RECYKLACE

1 Informace pro učitele:

Trídění a recyklace jsou důležitými součástmi ochrany životního prostředí a udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Každý rok se na celém světě vyprodukuje obrovské množství odpadu, který by mohl být efektivně zpracován a opětovně použit, čímž bychom šetřili přírodní zdroje a snižovali znečištění.

Trídění odpadu znamená jeho rozdělení do různých kategorií podle typu materiálu, z něhož je vyroben. Tríděním odpadu se snižuje množství odpadu, který by jinak skončil na skládkách nebo ve spalovnách, a je mnohem ho recyklovat. Je důležité si uvědomit, že trídění odpadu začíná již v našich domácnostech.

Recyklace je proces nakládání s odpadem, který vede k jeho dalšímu využití. V tomto procesu je vždy recyklovaný materiál očištěn a přepraven na jinou surovinu, která je použitelná při další výrobě. Recyklace umožňuje šetřit obnovitelné i neobnovitelné zdroje a často může snižovat zátěž životního prostředí.

V České republice existuje systém trídění odpadu do barevných kontejnerů, který usnadňuje tento proces.

- Žlutý** kontejner je určen pro plastové obaly a výrobky. Patří sem PET láhve, obaly od jogurtů, obaly od nápojů apod. Plastové materiály lze po seřekci opět využít k výrobě nových plastových výrobků, obalů a textilií.
- Modrý** kontejner slouží pro sběr papíru. Do něj patří novinový, časopisový, letákový, kartonový apod. Recyklovaný papír je velmi cenově výhodný, protože šetří stromy a snižuje spotřebu energie potřebnou k výrobě nového papíru.
- Zelený** kontejner je určen pro sklo. Sem patří skleněné láhve, skleničky od potravin nebo skleněné obaly. Sklo je 100 % recyklovatelné a může být znovu použito bez ztráty kvality materiálu.
- Červený** kontejner slouží k ukládání drobného elektroodpadu, jako jsou staré mobilní telefony, nabíječky, baterie nebo malé elektronické spotřebiče. Tyto předměty obsahují nebezpečné látky a je důležité je správně recyklovat.
- Kontejner na obléčení je určen pro použitý textil, oblečení, obuv a bytové textil. Oblečení může být dále využito charitativními organizacemi nebo recyklováno pro průmyslové účely.

Návodné obrázky:

Kam odpad patříte z koše a popelnice? Jaké materiály se trídí do barevných kontejnerů? Co je vyrobeno z papíru? Co je vyrobeno z plastu? Co je vyrobeno ze skla?

1.5.1 Trídění odpadu

► CÍL AKTIVITY

Naučit děti trdit odpad. Děti zjistí, co je z papíru, plastu, ze skla, ze dřeva a z kovu.

► ORGANIZACE

Aktivita je vhodná do třídy, na zahrádku, popřípadě na výlohku, pro skupinu dětí.

► POMŮCKY

Předměty z různých materiálů k vyřazení.

► POPIS AKTIVITY

Děti sedí v kruhu a uprostřed mají předměty, obaly z různých materiálů. Děti seprve pojmenovávají, z čeho jsou jednotlivé předměty vyrobeny. Následně jednotlivé předměty rozřadí na hromádky: papír, plast, sklo, dřevo, kov a smetový odpad. Poté děti společně vytvoří kartonové krabice na papír, plast a sklo, kam jednotlivé předměty následně umístí. Nakonec, v rámci vyhodnocení, jdeme předměty z kartonových krabic vyhodit do skutečných kontejnerů na tríděný odpad. Vhodné je také porovnat si nebo shlédnout video o tom, co se děje s vyřazeným odpadem dál, jakým způsobem se věci recyklují.

1.5.2 Ruční výroba papíru

► CÍL AKTIVITY

Naučit děti, jak lze recyklovat papír tak, aby si samy vyrobyly papír nový.

► ORGANIZACE

Aktivita je vhodná do třídy, pro skupinu dětí.

► POMŮCKY

Staré papíry (min. 4 A4), voda, větší kusy – spozák nebo rychlovarná konvice, tvýřový mísák, plech, vlněák, kus látky.

► POPIS AKTIVITY

Děti si vezmou různé staré papíry, které natrhají na malé kousky. Na jeden nový papír jsou třeba čtyři staré papíry. Kousky papíru dáme do většího kance a zalijeme vodou a asi 20 minut vaříme. Po vychlazení papír rozmixujeme tvýřovým mísákem, přebýřčnou vodu slijeme. Směs sotečieme na plech. Na závěr přetvř nový papír dle naší látky, kterou uhládíme vlněákem tak, aby přebýřčná voda lépe odspala.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

METODIKA POLYTECHNIKY PRO ZŠ

- Určena pro ZŠ s cílem rozvíjet u žáků polytechnické dovednosti formou pokusů
- Kapitoly: Voda, klima, vlastnosti látek, lidské tělo

Spolufinancováno
Evropskou unií

POLYTECHNICKÁ VÝCHOVA

Metodika pro základní školy

MAŠ Český les, a. s.
IČ: 26679973
Web: map.masceskyles.cz

E-mail: map.masceskyles@gmail.cz
Sídlo: 348 01 Stará Sedlitz 339
Kancelář: Chodská náplav 73, 344 01 Domažlice

1 VODA

1 Informace pro učitele:

Voda spolu se vzduchem tvoří základní podmínky pro existenci života na Zemi. Voda je také základní stavební látkou živých těl. Většina organismů obsahuje asi 60 % vody, některé dokonce i 99 %. Lidské tělo se skládá přibližně ze 70 % vody, přičemž mozek obsahuje až 85 % vody a krev dokonce 90 %.

Většinu vodstvo na Zemi se nachází hydrocéfa. 97 % vody na Zemi představuje voda slaná, na sladkou vodu připadá tedy pouze 3 % (polovina ledovce, podzemní vody, jezera, řeky a atmosféra). Největší zásobárnou sladké vody jsou ledovce (cca 2 %). Pouze 0,3 % sladké vody je dostupné v jezerech a řekách, odkud ji čerpáme pro pitnou vodu a zemědělství. Voda v přírodě neustále cirkuluje a je obnovitelným, avšak omezeným zdrojem.

Voda se v průběhu nepřetržitého procesu přeměňuje na páru (vodní pára), kapalinu (voda v oceánech, řekách) a pevné skupenství (sníh, led). Tento proces se nazývá koloběh vody. K oběhu dochází působením sluneční energie a zemské gravitace. Voda se vypařuje hlavně z vodních zdrojů – oceánů, vodních toků a nádrží. Po kondenzaci páry dopadá v podobě srážek zpět na zemský povrch, a to ve formě deště, sněhu, krup nebo mlhy. Zde se část vody hromadí a odtéká jako povrchová voda, vypařuje se nebo vsakuje pod zemský povrch a vytváří podzemní vodu. Ta po určité době znovu vystupuje na povrch v podobě vyvěrajících pramenů.

Některé předměty ve vodě plavou. Jsou dřevěné, které utuží, zda těleso plave nebo padá ke dnu. Na těleso, které ponojujeme do kapaliny, působí síla gravitace (směřem dolů), která závisí na hmotnosti tělesa. Také na něj působí síla vztlaková, která násopk působí směrem nahoru. Poměr vztlakové a gravitační síly určuje, zda těleso plave, vznáší se, či se potopí.

Návodné otázky:

Co je to voda? Kde kolem nás je voda? Co víš o vodě? Je voda sladká nebo slaná? Co plave ve vodě? Co to je led, sníh? Kam mizí kaluže, které se dělají po dešti?

1.1 Vlastnosti vody – hustota

► CÍL AKTIVITY:

Naučit děti, že předměty se díky hustotě buď ponoří nebo plavou na kapalině. Pokud má kapalina větší hustotu než pevná látka do ní vložená, pevná látka neprojde přes kapalinu dále a plave na hladině.

► ORGANIZACE:

Aktivita je vhodná do třídy. Pro skupiny dětí či jednotlivce.

► POMŮCKY, MATERIÁLY:

Vysoká úzká sklenice, například odměrný válec, 4 menší skleničky (5dl), šponát zelené barvy, voda obarvená modrým barvivem, červený sirup, olej, kostička ledu, křehká nebo smáčka, kulička hroznového vína, kousek polystyrenu (1x1cm).

► POPIS AKTIVITY:

Do odměrného válce opatrně přiléváme jednotlivě kapaliny z menších skleniček. Postupujeme podle jejich hustoty, aby se nám seřadily takto: sirup, jíz, voda, olej. Chvilku se necháme kapalinám ustávit hladiny. Kapaliný mají různou hustotu, v odměrném válci se podle hustoty seřadí. Co má větší hustotu, je těžší a zůstane níže. Kapalinu s velmi podobnou hustotou se promíchají. Různou hustotu ale mají i pevné látky. Postupně do našeho koktejlu vhodíme nachystané předměty a budeme pozorovat, na jaké úrovní se ustálí. Předměty se buď ponoří nebo plavou na kapalině. Pokud má kapalina větší hustotu než pevná látka do ní vložená, pevná látka neprojde přes kapalinu dále a plave na hladině. Těleso sirup má tedy větší hustotu než kulička hroznového vína.

1.2 Cukrová duha

► POMŮCKY:

Foliová lžice, 4 skleničky, sklenice od kečupu, voda, moučkový cukr, potravinářská barviva (tempery)

► POPIS AKTIVITY:

Do každé ze 4 sklenic nalijte po 50 ml vody. Každou sklenici s vodou obarvíme jiným barvivem. Do první sklenice nasypeme 1 vchovatou polévkovou lžici cukru, do druhé 2, do třetí 3 a do čtvrté 4. Dodržte přesné poměry. Roztoky ve sklenicích pořádně promícháme. Připravené roztoky budeme postupně vstříkat (přilévát) do sklenice od kečupu. Začínáme nejkoncentrovanějším roztokem. Pak na něj postupně vstříkáme další roztoky dle koncentrace. Vždy roztoky lijeme po stěně sklenice, aby nedošlo k jejich mísení.

► VÝVĚTLNĚNÍ:

Cukrová duha se nám vytvoří na základě rozdílné koncentrace (hustoty) jednotlivých roztoků.

1.3 Plovoucí vajíčko

► ORGANIZACE:

Fokus chodit po celou třídu.

► POMŮCKY:

2 vajíčka, 2 sklenice 1 l, sůl, lžice

► POPIS AKTIVITY:

Do obou sklenic nalijeme po 750 ml vody. Do každé sklenice vložíme vajíčko a pozorujeme. Do druhé sklenice zařadíme postupně přisypávat sůl a promícháme lžicí. Sůl budeme přisypávat tak dlouho, dokud vajíčko nebude plavat.

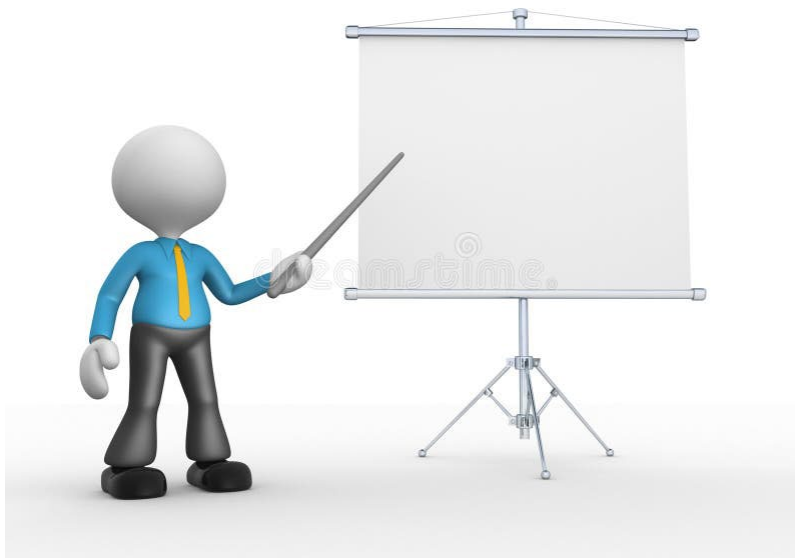
Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

POZVÁNKY NA VZDĚLÁVACÍ AKCE

○ ŘÍJEN 2025:

- **Andrea Tláskalová (ZŠ Zbiroh) – „Výuka matematiky venku“ – 8. 10. 2025**
- **Spolek Ametyst - „Realizace a využití školní zahrady“ – 23. 10. 2025**

Spolufinancováno
Evropskou unií

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PŘÍŠTÍ SETKÁNÍ

- **Termín:** listopad 2025
- **Místo:** zasedací místnost MAS Český les, z. s.
Chodské náměstí 75, Domažlice

**DĚKUJEME
ZA SPOLUPRÁCI**

